

Datorhistoria och datorn i samhällsutvecklingen

Moment i DD1390

Programsammanhållande kurs i
datateknik

Vad är egentligen viktigt?

- "The major problem", wrote Mike Mahoney in 1996, "is that we have lots of answers but very few questions, lots of stories but no history, lots of things to do but no sense of how to do them or in what order. Simply put, we don't yet know what the history of computing is really about."

Varför (teknik)historia?

- Ny teknik existerar parallellt med gammal.
- Gammal teknik hittar ofta nya vägar och nischer när den utmanas av ny teknik.
- Vi behöver förstå den gamla teknikens förutsättningar för att kunna planera och implementera den nya.

Hur ska man förstå teknisk
utveckling?

Stort tekniska system

- Stora tekniska system består inte bara av "teknik", de är *sociotekniska*
- *Vad betyder det?*

Militärteknisk utveckling

- Tidiga och även senare framsteg tätt förknippade med försvarssatsningar
- Eniac, Bark, Besk
- Datalogin inget undantag, Turing

Tidig svensk datapolitik

- Vem ville ha datorer?
- Varför?
- Vad skulle de användas till?

Användningsområden

- Saab (1 532)
- Meteorologi (684)
- Försvaret (660)
- Industri (276)
- Vetenskapliga institutioner (256)

Datorisering och ADB

- Stordatorer hos myndigheter och företag
- Försäkringsbolag
- Banker
- IBM 2/3 av världsmarknaden

Datornät

- Telenätet till användning i slutet av 1960-talet
- Defence Advanced Research Project Agency, 1968
- ARPANET
- Akademiska nät föregångare – statliga pengar
- Svårigheten är protokollen

Skalbarhet

- Communities - sällskap
 - Standardisering
- "rough consensus and running code"

Politik och föreställning

- Informationsteknologin - Vingar åt människans förmåga
- Tillgängliga elektroniska kommunikationer

24-TIMMARS
MYNDIGHETEN
*Sammanhållen
e-förvaltning*

**24-timmarsmyndighetens webbplats är stängd för tillfället.
Våra ordinarie öppettider är vardagar 08.00 - 18.00**

Box 2280, 103 17 Stockholm
Norra Riddarholmshamnen 1
Telefon 08-454 46 00
www.statskontoret.se

Datoriseringen

Genomgripande
samhällsförändring

Världsbildande tekniker

- Ångmaskiner
- Järnvägen
- Elkraften
- Radion
- Atomkraften
- Rymdtekniken

IKT (IT) som världsbildande

- IT som del av det
 - post-industriella samhället
 - informationssamhället
 - kunskapssamhället
 - upplevelsesamhället
 - post-moderna samhället
- Den tredje ”megahändelsen” i historien

Uppsatsen

- 8-10 sid, ca 3 000 ord
- Fråga
 - Relation till matr.
- Disposition
 - Introduktion (fråga)
 - Bakgrund
 - Diskussion av matr.
 - Redogörelse
 - Slutsatser
 - Sammanfattning
- Redovisning av material, noter
 - Konsekvens
 - Noggrannhet
- Språk

Från tanke till text

- Planera ert arbete
- Disponera skrivuppgiften
- Låt texten vila och skriv om

Självständighet och plagiat

- Svårt att frigöra sig från andras texter
- Men viktigt!
- Avskrift utan att ange källa kallas för plagiat och det är inte tillåtet.
- Citat

Vittnesseseminarierna, fokusomr.

- **Användarorganisationer och användarinflytande**
- **Arkiv, bibliotek och museer**
- **Finans**
- **Försvar**
- **Handel**
- **Industri**
- **IT-industri**
- **Media**

Fokusområden del II

- **Offentlig förvaltning**
- **Skolor**
- **Systemutveckling**
- **Telekom**
- **Tidiga datorer**
- **Transport**
- **Universitet och högskolor**
- **Vård**

- *Datorisering av medicinsk laboratorieverksamhet 1:*
- *Datorisering av medicinsk laboratorieverksamhet 2: Massanalyser och hälsokontroller:*
- *ABC 80 i pedagogikens tjänst: Exempel på tidig användning av mikrodata i den svenska skolan*
- *Folkbildning kring datorn 1978–85*
- *Datorn i skolan: Skolöverstyrelsens och andra aktörers insatser, 1970- och 80-tal*
- *Svensk dataspelsutveckling, 1960–1995*
- *Att modellera slagfältet: Tidig databehandling vid FOA, 1954–66:*
- *JA 37: Pilot system:*
- *NIBS: Utvecklingen av Näckens informationsbehandlingssystem, 1966–82: LEO: Databehandling och operativ ledning inom försvaret*
- *Tidig flygradar*
- *Integritetsdebatten åren kring 1984*

- *Fastighetsdatasystemet*
- *Lysator*
- *Datacentralerna för högre utbildning och forskning*
- *Högre datautbildningar i Sverige i ett historiskt perspektiv*
- *Dataföreningar i Sverige: 1949–1990: Framväxt och förändringsmönster*
- *Fackpress på dataområdet: Exempel från 1960- och 1970-talet*
- *Att arbeta med 1950-talets matematikmaskiner*
- *Tidig programmering*
- *Databehandling vid Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen/Vägverket 1957–1980*
- *Administrativ systemutveckling i teori och praktik*
- *Tidiga e-postsystem*
- *Den skandinaviska skolan i systemutveckling under 1970- och 1980-talen: Exemplen DEMOS och UTOPIA.*

- *Styrbjörn: Utvecklingen och användningen av ett konstruktions- och produktionssystem för skeppsbyggnad vid Kockums under 1960- och 1970-talen*
- *Staten och kapitalet: Betydelsen av det dynamiska samspelet mellan offentligt och privat för det svenska telekomundret*
- *Sambandssystem 9000 ur ett användarperspektiv*
- *Radiokommunikationsutvecklingens betydelse för mobilteleindustrin*
- *Tidiga söksystem*
- *ADB i Folkbokföring och beskattning*
- *Statskontoret*
- *ADB och den allmänna försäkringen*
- *Systemutveckling och långtidsplanering vid SAS Data i Stockholm, 1964–1982*
- *Standardekonomisystem för stordatorer: EPOK, EPOS & FACTS, 1969–1986*

- *Standardisering och integration av datasystem inom godstransportsektorn, 1964–1985*
- *IT-konsultbranschens uppkomst och tillväxt, 1964–1985*
- *Varuhushandelns datorisering före 1980*
- *Dagligvaruhandelns datorisering före 1985*
- *Införandet av streckkoder i Sverige*
- *Föreställningar om informationssamhället under 1980-talets första hälft*
- *IT i bank- och finanssektorn 1960–1985*
- *Teknikutveckling i bankerna fram till 1985*
- *De viktigaste drivkrafterna för att utnyttja IT inom försäkringsbranschen 1960–1985*
- *Uttagsautomater*

Materialet

- <http://www.tekniskamuseet.se/1/192.html>
- Ytterligare material
 - <http://www.sigcis.org/resources#kba8>
 - http://www.tc.umn.edu/~tmisa/biblios/hist_computing.html
 - <http://kth.diva-portal.org/smash/record.jsf?searchId=1&pid=diva2:290642>

Fråga

- Ni ska ta reda på något
- Uppsatsen ska vara ett svar
- Frågan måste förhålla sig till materialet
- Anpassa

Oppositionsseminarium

- Läs alla uppsatser i gruppen
- Koncentrera er på den uppsats som ni utsetts till opponera till. Sammanfatta era synpunkter till gruppen på ca ½ A4-sida.
- Själva seminariet kan ta följande form:
 - Opponenten en kort presentation av uppsatsen.
 - Diskussion: positiv och negativ kritik redovisas.
 - Författarna ska för varje punkt ges tillfälle att försvara sig och kommentera kritiken.
 - Fokus på fråga och material diskussion, argumentation, slutsatser, etc. (Men språk också viktigt.)
 - De som inte deltagit fyller i på slutet.
 - Lämna över kommenterat manuskript

Presentationer i början av juni

- 10 minuter + 5 minuter för frågor
- Ca sex grupper vid varje tillfälle
- Alla ska vara med
- Bedömning av presentationen

Vad är en bra presentation?

Vilket mål har ni?

- Planerad
- Tydlig
- Engagerad
- Intressant
- Förvånande